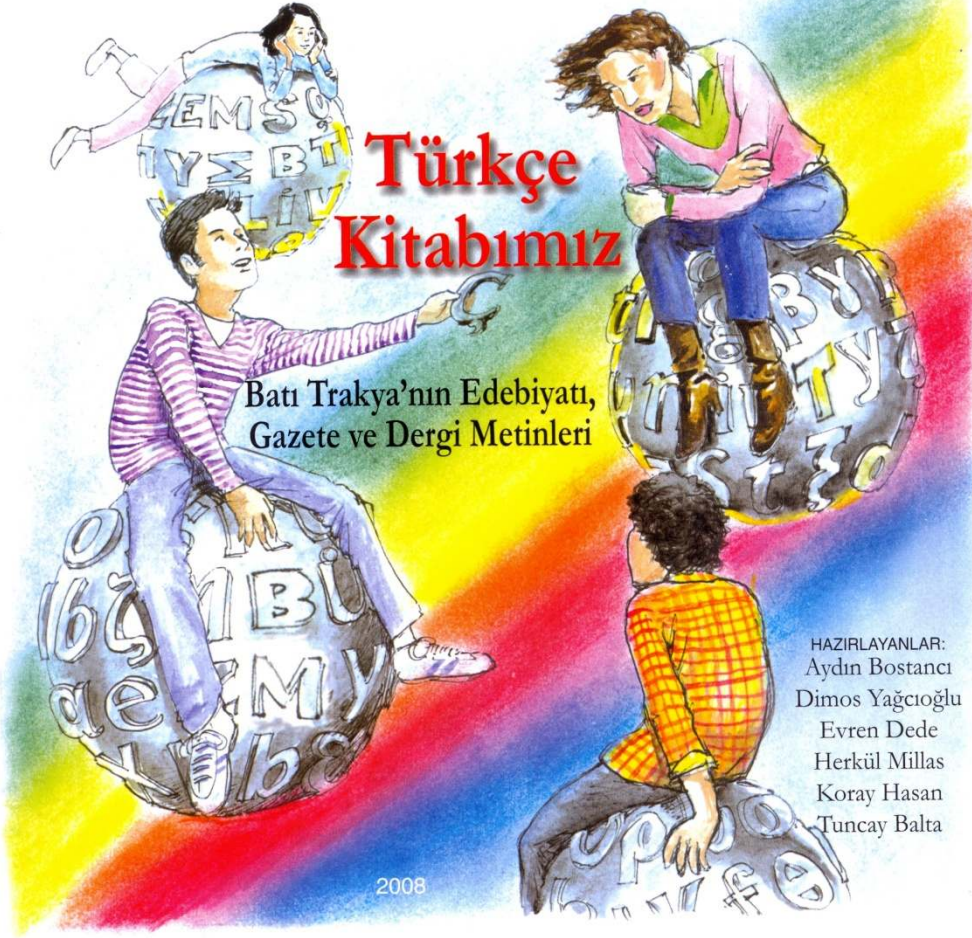

PEM PROGRAMI ÇALIŞMALARI

Türkçe Kitabımız

Batı Trakya'nın Edebiyatı,
Gazete ve Dergi Metinleri

HAZIRLAYANLAR:
Aydın Bostancı
Dimos Yağcıoğlu
Evren Dede
Herkül Millas
Koray Hasan
Tuncay Balta

2008

PEM PROGRAMI ÇALIŞMALARI

Türkçe Kitabımız

Batı Trakya'nın Edebiyatı, Gazete ve Dergi Metinleri

HAZIRLAYANLAR:

Aydın Bostancı
Dimos Yağcıoğlu
Evren Dede
Herkül Millas
Koray Hasan
Tuncay Balta

2008

İÇİNDEKİLER

Önsöz

Bu kitap konusunda bazı görüşler

Birinci Ders: *Okul ve Yeni Yıl Başlıyor*

İkinci Ders: *Anne Sevgisi*

Üçüncü Ders: *Öğretmen Sevgisi*

Dördüncü Ders: *Memleket Sevgisi – Özlem*

Beşinci Ders: *Memleket Sevgisi – İnsan Sevgisi*

Altıncı Ders: *Sorunlar – Eğitim*

Yedinci Ders: *Tütün*

Sekizinci Ders: *Uzağımızdaki Sorunlar – ya da Ötekilerin Sıkıntıları*

Dokuzuncu Ders: *Geleneklerimiz*

Onuncu Ders: *Mahallelerimiz, Âdetlerimiz*

On Birinci Ders: *Yunus 'u ve Şiiri Sevmek*

On İkinci Ders: *Değişmekte Olan Çevremiz*

On Üçüncü Ders: *Tarih, ya da 'Eskiden Çok Farklıydı'*

On Dördüncü Ders: *Dilimiz*

On Beşinci Ders: *Toplumsal Konular - Kadın ve Çocuk Günleri*

On Altıncı Ders: *Günlük Hayatımız - Tatlı Anlarımız*

On Yedinci Ders: *Günlük Hayatımız - Tatsız Anlarımız*

On Sekizinci Ders: *Günlük Hayatımız – Okullarımızdan Sahneler*

On Dokuzuncu Ders: *İki Dilli Olmak ve Çeviriler*

Yirminci Ders: *Dünyada Ne Oluyor?*

Yirmi Birinci Ders: *Boş Vaktimizde Ne Yaparız – Hobilerimiz*

Yirmi İkinci Ders: *Sağlık Gibisi Yoktur*

Yirmi Üçüncü Ders: *İç Dünyamız*

Yirmi Dördüncü Ders: *Hayat Sizi Bekliyor*

EK: Bu kitapta metinleri kullanılan yazarlar, ozanlar, gazete ve dergiler.

Önsöz

Elinizdeki okul kitabı ana dili Türkçe olan Batı Trakya azınlığının çocukları için hazırlanmıştır. Bu çalışma ‘Müslüman Çocuklarının Eğitim Programı’ (PEM) kapsamında gerçekleşmiştir. On Dokuzuncu derste bu program konusunda özet bilgi bulunabilir.

Amaç, halen kullanılmakta olan okul kitaplarının paralelinde yardımcı, örnek ve ek bir kitap hazırlamaktır. Bugüne kadar bu tür kitaplar hazırlanırken hem azınlığın yaratıcı katkılarına talep olmamış, hem de metinler seçilirken azınlığın zengin birikimine önem verilmemiştir. Bu okul kitabı farklı bir anlayışın ürünüdür ve bir ‘ilk’ oluşturduğunu inanıyoruz.

Bu kitabın beş özelliği var:

Birincisi, ilk kez Batı Trakyalılar (İstanbul Rum azınlığından olan iki kişi ile birlikte) kendileri için bir okul kitabı hazırlamıştır. Sonuç, azınlığa saygı anlamına gelen bir oluşumdur ve ayrıca bu alanda çok eskilere uzanan iki başlı bir bağımlılıktan kurtulmanın bir adımı olarak görülebilir.

İkinci özellik, kitapta yer alan bütün metinlerin Batı Trakya azınlığının Türkçe yazmış oldukları metinlerden oluşması. Kırk sekiz Batı Trakyalı yazar, ozan ve aydının eserlerini buluyoruz bu kitapta.

Üçüncü özellik, kitabın Batı Trakya’da Türkçe olarak yayınlanan gazete ve dergilerin hemen hepsinden derlenmiş metinler (haber, yorum ve edebiyat metinleri) içermesi. Yani kitap azınlığın kültürel dünyasının bir aynası konumundadır.

Dördüncüsü, her derste azınlığın kültürel dünyasını ve tarihi mirasını yansıtan fotoğrafların bulunmasıdır. Bir medrese, bir cami ya da bir okul fotoğrafı kitabı okuyanların çevreleriyle daha sağlıklı bağlar kurabilmelerini sağlayacaktır.

Beşinci özellik ise yazarların azınlıktan olmasının kaçınılmaz bir sonucu olarak ortaya çıkıyor: Metinlerin Batı Trakya gerçeğine, günlük yaşamına, geleneklerine, sorunlarına vb. yakın olması, bunlarla ilişkili olması ve bunlara sevgi ve anlayışla yaklaşmasıdır.

Bu kitap ortaokul öğrencileri için düşünülmüştür. Ancak kitabı kullanmak isteyenler kitabın seviyesini kendi ihtiyaçlarına uyarlayabilirler. Kimi metinleri, şiirleri ve soruları derinlemesine işleyerek düzeyi yükseltebilirler. Aksi de yapılabilir ve dersler daha kolay kılınabilir. Konular, azınlığın geçmişine, günlük yaşamına, sorunlarına göndermeler yapmayı, ama genel olarak dünyaya da pencereler açarak öğrencilerin ufku genişletmeyi amaçlamıştır. Dilbilgisi kısmı klasik yöntemden farklı olarak konuşma ve yazı alanında pratik bilgiler vermeyi amaçlamıştır. Resim ve fotoğraflar ise bildik bir çevreyi yansıtmayı amaçlamıştır.

Bir grup çalışması ürünü olan bu kitabın hazırlayanları olarak ortaya çıkan üründen çok memnunuz. Ancak bu, kusursuz bir okul kitabı hazırladığımıza inandığımız anlamında değildir. Birkaç faktör daha iyi bir çalışma yapmamıza el vermemiştir. Bize tanınan süre azdı. Çalışmalar söz konusu program süresinde hazırlanması gerekiyordu. Grubumuza katılıp katkılarından yararlanmayı umduğumuz kişiler çeşitli nedenlerden dolayı bize yardım etmemişlerdir. Grubumuz bu tür bir çalışma için uzmanlardan oluşmamıştır. Bu tür sorunları, iyi niyetimiz ve yaptığımız işin yararına olan inancımızla elden geldiğince telafi etmeye çalıştık.

Dileğimiz, ileride bu yolda bizden daha yetenekli kimselerin daha başarılı kitapları hazırlamalarıdır. Biz en azından bir kapıyı araladık.

Herkül Millas

Bu kitap konusunda bazı görüşler

Bu türlü kitap çalışmaları fevkalade faydalı olmakla birlikte azınlığın var olan kurum ve kuruluşlarının (Türk Öğretmenler Birliği, Selanik Özel Pedagoji Akademisi Mezunları Derneği, Batı Trakya Yüksek Tahsilliler Derneği) görüşlerinin de alınmasının önemli olacağı kanaatindeyim.

İlhan Ahmet
Avukat (Sabık Milletvekili)

Bu girişim gerçekten öncü ve heyecan verici bir girişim. İstanbul Rumları ve Batı Trakya Türkleri arasındaki kader birliğini işbirliğine dönüştürmek nesillerin hayal ettiği bir özlemdi. Son yıllarda bazı adımların atıldığını görmek büyük mutluluk. Bu kitapta bunun kalıcı bir örneği, bir sembolü olacaktır.

Eğitimin amacı evrensel ve yerel değerlerle, ürünlerle ve yöntemlerle günümüz insanını yapılandırmak, öz yöresi ve öz değerlerinden koparmadan onu evrensel kılmaktır. Bu açılardan hazırlanan kitap önemlidir. Amaç yerel bir edebiyat, yerel bir tarih veya kültür yaratmak değil, her insan topluluğunun karınca kararınca evrensel ilerlemeye, dünya ürününe katkısı olduğunu ortaya koymaktır. Bu hem çocukların özgüvenini artıracak, toplumlarını ve kendilerini tanımalarını sağlayacak, hem de eğitim tekniği açısından cazip çekici bir yöntem olacaktır. Bu açılardan bu girişimin faydalı olacağı inancındayım. 'Küreselleştığımız' günümüzde, küreselleşmenin küçük küçük yerel kürelerden oluştuğunu kanıtlayacaktır. Kitaba yolculuğunda iyi yollar dilerim. Engelsiz, çengelsiz bir yolculukta tarih önünde ve eğitim sürecinde haklılığı kanıtlasın!.

Mustafa Mustafa
Mikrobiolog (Sabık Milletvekili)

2008 yılında bulunmamıza rağmen eğitim, Batı Trakya Türklerinin en önemli sorunu olmaya devam ediyor. Yıllardan beri her bilen-bilmeyen bu konuda araştırmalar ve tezler hazırlamış, sonuçlar çıkarmış, öneriler yapmıştır. Ancak gelmiş geçmiş ve şu anda var olan hiçbir hükümet ve devlet bu soruna çözüm getirmek istememiştir. Bu konuda önemli ve bilinçli çalışmalar yapılması gerekmektedir. Ancak önce devlet karar almalıdır, uluslararası antlaşmalara saygılı davranarak, gerçek ihtiyaçları tespit ederek ve azınlığın kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği yaparak bu soruna çözüm getirmelidir.

Genç arkadaşlarımızın ve İstanbul Rum azınlığından gelen değerli dostlarımızın hazırlamış olduğu bu eser elbette ki bir ilktir ve muhakkak ki azınlık eğitimine önemli katkı sağlayacaktır.

Kendilerini kutlar başarılı olmalarını dilerim.

Sibel Mustafaoğlu
Vali Yardımcısı, Rodop

Azınlığımız, A. Frangudaki'nin AB destekli programı (PEM) ile bundan yaklaşık on yıl önce tanıştı. Önce bu programa temkinli, önyargılı bir tavrımız olmuştu. Programın, azınlık eğitime katkıları (yeterince olmasa da) incelendi ve tartışıldı. Hatta kısmen aklandı dahi denebilir. Bir çok 'kanaat önderi' veya 'azınlığın önde gelenlerinin evlatları' bu ekiple çalışmalarını sürdürmeleri, geçici istihdam olarak yorumlanamaz. Toplum değer yargılarına göre, olsa olsa bunun adı ancak 'aklama' olabilir derim.

Şimdi aynı program kapsamında, Batı Trakya'da, dört Batı Trakyalı genç artı iki uzman İstanbul Rum'u (H. Millas ve D. Yağcıoğlu) ile birlikte ve Batı Trakyalılar için Türkçe, bir yardımcı okul kitabı hazırlayacakmış.

Bu arada azınlık eğitiminin mevcut durumunu asla beğenmediğimi belirtmek isterim. Eğitimin içler acısı durumunun iyileştirilmesi noktasına geldiğimizde, işler karışıyor. Azınlık, yeni Türkçe ilkökul kitapları ile henüz 2000 yılında tanışabildi. Önce, öğretmenlerimizin bu kitapları ve adı geçen yardımcı okul kitabını en iyi bir şekilde algılayıp aktarabilmesi için tamamlayıcı mesleki eğitim programlarına devam etmelerinin sağlanması gerekmektedir.

Hatta daha da ileri giderek karşılıklı iki azınlık eğitiminin her kademesinde çağın ihtiyaçlarına göre anadilde müfredatı uygulayacak öğretmen yetiştiren bir eğitim fakültesi kurulması için Yunanistan ve Türkiye hükümetleri anlaşmalıdır derim.

Söz konusu yeni kitap, 'yerellik kokması' bir ilk olacaktır. Kadrosu ise, 'müşteri memnuniyeti' mantığından uzak kalmasını becerebilecek idealde kişilerden oluşmakta. Eserinizin, sağlıklı ve güvenli yeni nesiller yetiştirilmesine 'kutsal olduğu kadar onursal görevde' yardımcı olacağına inanmak isteyenlerden biriyim.

Evet, şimdiden hayırlı olsun diyorum. Artık, güvensiz davranış biçimimizin hızla terk edilmesini bir ritüel olarak görmek ve yaşamak istiyoruz.

Erdoğan SAİT
İnşaat Mühendisi (Milletvekili Adayı)

EK: Bu kitapta metinleri kullanılan yazarlar, ozanlarla, gazete ve dergiler

Sayılar dersi gösteriyor. Derslerin içinde kullanılan metinlerin nereden alındığı kesin bilindiğinde bu kaynak gösterilmiştir.

Bu kitapta yer alan bütün fotoğraflar Azınlıkça Dergisinin arşivindedir.

Yazar ve ozanlar

A 12
Abdulhalim Dede 14
Abdurrahim Dede 3, 17
Abdurrahim Subaşılar 2
Ahmet M. Ahmet 17
Ahmet Davut 17
Ali Rıza Saraçoğlu 10
Aydın Bostancı 14
Ayşe Hakkı 17
Cafer Hasan 15
Cihan Abbasoğlu 23
Emre Ahmet 20
Ercan Caneri 21
Ferruh Mehmet Pazvantoğlu 13, 16
Gülten Aliosman 1
Hakan Mümin 6, 8
Halil Mustafa 11
Halil Refet Tanış 1
H. Abdurrahman Sadi 22
Hülya Emin 14
Hüseyin Alibabaoğlu 2, 8
Hüseyin Mahmutoğlu 7
Hüseyin Mazlum 7
Hüseyin Salihoğlu 5
İbrahim Baltalı 4
İbrahim Onsunuğlu 11, 17, 24
İlker Mehmet 4
İmam Kasım 5
Mehmet Arif 10
Mehmet Çolak 24
Mehmet Dükkancı 18, 23
Mehmet Hilmi 13
Mustafa Çolak 4
Mustafa Tahsin 1
Mücahit Mümin 4, 12
Mümin Kara 23
Naim Kazım 3
Nurten Altınok, (Hüseyin) 23
Ozan Ahmetoğlu 6, 16
Rahmi Ali 6, 10, 16

Refika Nazım 5, 15
Salih Halil Hâki 23
Selahattin Galip 4
Sema Salihoğlu 8
Sevil Őerifođlu 15
Őafaat Ahmet 2, 12
Őükran Raif 4, 16, 20
Tevfik Hüseynođlu 18, 22

Gazeteler

Akın 22
Cumhuriyet 7, 15, 20
Gündem 6, 14, 16
İleri 14
Millet 7, 20
Olay gazetesi 17
Rodop Rüzgarı 4, 5
Trakya'nın Sesi 22

Dergiler

Arkadaş Çocuk 1, 22
Azınlık Postası 23
Azınlıkça 19, 23
Birlik 20
Nota Kültür Bülteni 11, 21
Öğretmen 17
Öğretmenin Sesi 9, 15
Őafak 2, 4, 8, 10-13, 16-18, 20-23
Tohum 2
Trakya'nın Sesi 22